

Väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele, mittetulundussektorile ja laenu finantseerijatele laenu andmise kord (laenamise kava)

1. Kohaldamisala

1.1. Laenamise kava (edaspidi ka *kord*) eesmärgiks on korras viidatud õigusaktides, konkurentsiseaduses¹ ning Maaelu Edendamise Sihtasutuse (edaspidi ka *sihtasutus*) laenu meetmetes sätestatud arvesse võttes võimaldada väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele, sh mikroettevõtjatele (edaspidi kõik koos *VKE*), mittetulundusühingutele ja sihtasutustele (edaspidi ka *mittetulundussektor*) ning krediidi- ja finantseerimisasutustele (edaspidi ka *laenu finantseerijad*) juurdepääsu täiendavatele rahalistele vahenditele, et tagada ettevõtluse toimimine ja areng ning maapiirkondade konkurentsivõime.

1.2. Kord sätestab sihtasutuselt laenu saamise, sh laenu taotlemise ja taotluse menetlemise tingimused, ning koos laenuga riigiabi või vähese tähtsusega abi (edaspidi ka *VTa*) andmise tingimused. Korda rakendatakse koos asjaomaste sihtasutuse poolt kehtestatud laenumeeetme tingimustega, millised kitsendavad korras kirjeldatud üldist raamistikku, kuid ei laienda seda.

1.3. Kord kehtestatakse sihtasutuse põhikirja ning abi andmist puudutavas osas maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse² (edaspidi *MPKS*) § 16 lõike 1 ja § 19 lõike 1 ja kalandusturu korraldamise seaduse³ (edaspidi *KTKS*) § 41 lõike 2 ja § 45 lõike 1 ja 2 alusel ning arvestades Maaeluministeeriumi ja sihtasutuse vahel 30.03.2015 sõlmitud halduslepingut nr 3.4-23/87⁴ (edaspidi ka *haldusleping*).

1.4. Kord avaldatakse sihtasutuse veebilehel www.mes.ee.

2. Mõisted

Korras kasutatakse mõisteid järgmiselt:

2.1. **laen** on kindlaksmääratud maksimumsummaga ja ajaliselt piiratud sihtasutuse ja laenusaaja vaheline võlakohustus;

2.2. **laenu taotleja** on isik, kes on esitanud sihtasutusele taotluse laenu saamiseks;

2.3. **laenumeeide** on sihtasutuse vastu võetud dokument konkreetse laenutoote tingimustega;

2.4. **väikese ja keskmise suurusega ettevõtja** on komisjoni määruse (EL) nr 651/2014, 14. juuni 2014, ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks⁵, (edaspidi ka *üldine grupierandi määrus*) I lisas sätestatud kriteeriumitele vastav ettevõtja (sh mikroettevõtja);

2.5. **krediidiasutus** on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013⁶, 26. juuni 2013, krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta, ning krediidiasutuste seaduse⁷ tingimustele vastav äriühing;

2.6. **finantseerimisasutus** on äriühing krediidiasutuste seaduse § 5 tähenduses;

¹ RT I, 20.12.2017, 7

² RT I, 14.03.2017, 3

³ RT I, 10.11.2017, 8

⁴ RT I, 01.04.2015, 11

⁵ ELT L 187, 26.06.2014

⁶ ELT L 176, 27.6.2013

⁷ RT I, 30.12.2017, 31

- 2.7. **investeering** on kapitalimahutus materiaalsesse ja/või immateriaalsesse varasse seoses uue ettevõtja asutamisega, olemasoleva ettevõtja laiendamisega, toodete mitmekesistamisega või olemasoleva ettevõtte kogu tootmisprotsessi täieliku ümberkorraldamisega;
- 2.8. **materiaalne vara** on vara, mis seondub maa, ehitiste, tootmisrajatiste, masinate ja seadmetega;
- 2.9. **immateriaalne vara** on vara, mis saadakse tehnosiirde käigus patendiõiguste, litsentside, oskusteabe või patentimata tehniliste teadmiste omandamise teel;
- 2.10. **ümbarpaigutamine** on sama või sarnase tegevuse või selle osa üleviimine ühest EMP (Euroopa Majanduspiirkond) lepingu osalisriigi ettevõttest (algne ettevõte) teise EMP lepingu muus osalisriigis asuvasse ettevõttesse, kuhu toetatav investeering tehakse (toetatav ettevõte). Ümbarpaigutamine toimub siis, kui toode või teenus täidab nii algses kui ka toetatavas ettevõttes vähemalt osaliselt sama otstarvet ja vastab sama liiki tarbija nõudmistele või vajadustele ja EMPs asuva abisaaja ühes ettevõttes lähevad samas või sarnases tegevusalas kaduma töökohad;
- 2.11. **sama või sarnane tegevusala** on Euroopa Liidu majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori (NACE Rev. 2) samasse klassi (neljakohaline arvkode) kuuluv tegevusala, nagu need on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1893/2006, millega kehtestatakse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator NACE Revision 2 ning muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 3037/90 ja teatavaid EÜ määrusi, mis käsitlevad konkreetseid statistikavaldkondi;
- 2.12. **põllumajandustooded** on Euroopa Liidu toimimise lepingu⁸ (edaspidi *ELTL*) I lisas loetletud tooted, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1379/2013⁹ I lisas loetletud kalandus- ja vesiviljelustooted;
- 2.13. **põllumajanduslik esmatootmine** on ELTL I lisas loetletud põllundus- ja loomakasvatussaaduste tootmine ilma täiendava töötlemiseta kõnealuste toodete olemust muutmata;
- 2.14. **põllumajandustoodete töötlemine** on põllumajandustoodete töötlemine, mille saadus on samuti põllumajandustooded, välja arvatud põllumajanduslik tegevus, mis on vajalik loomse või taimse saaduse esmamüügiks ettevalmistamiseks;
- 2.15. **põllumajandustoodete turustamine** on toodete omamine või väljapanek, mille eesmärk on müük, müügiks pakkumine, tarnimine või mis tahes muu turustamise viis, välja arvatud esmatootja esmamüük edasimüüjatele või töötlejatele, ja mis tahes tegevus, millega toodet esmamüügiks ette valmistatakse; esmatootjalt lõpptarbijale müümist käsitatakse põllumajandustoodete turustamisena juhul, kui see toimub selleks ettenähtud eraldi kohas;
- 2.16. **noor põllumajandustootja** korra punktis 4.1.2.2 viidatud määruse tähenduses on abitaotluse esitamisel kuni 40 aasta vanune ning vastavate ametialaste oskuste ja pädevustega isik, kes asub esimest korda tegutsema põllumajandusliku majapidamise juhina;
- 2.17. **üks ettevõtja** korra punktides 4.1.1.1–4.1.1.3 viidatud määruste tähenduses hõlmab kõiki ettevõtteid, mille vahel on vähemalt üks järgmistest suhetest: ettevõtte omab teises ettevõttes aktsionäride või osanike häälteenamust; ettevõttel on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtte haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmetest; ettevõttel on õigus rakendada teise ettevõtte suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõttega sõlmitud lepingule või selle asutamislepingule või põhikirjale; ettevõtte, mis on teise ettevõtte aktsionär või osanik, kontrollib vastavalt kokkuleppele teiste aktsionäride või osanikega üksi sellise ettevõtte aktsionäride või osanike häälteenamust. Üheks ettevõtjaks peetakse ka ettevõtteid, mis on vähemalt ühes eelkirjeldatud suhtes ühe või enama muu ettevõtte kaudu;

⁸ ELT C 83, 30.03.2010

⁹ ELT L 354, 28.12.2013

- 2.18. **abielement** on vähese tähtsusega abi või riigiabi osa laenus kajastatuna brutotoetusekvivalendina laenu summast;
- 2.19. **intressi baasmäär** on käesoleva korra tähenduses Euroopa Komisjoni poolt avaldatav¹⁰ laenu andmise otsustamise hetkel kehtiv raha hind, mille aluseks on üheaastased rahaturu intressimäärad;
- 2.20. **intressi marginaal** on intressimäära fikseeritud osa, mis leitakse tuginedes laenutaotleja krediidiireitingule ja pakutavatele tagatistele;
- 2.21. **laenutaotleja krediidiireiting** on hinnang laenutaotleja maksevõimelisusele, mis antakse reitinguagentuuri, riikliku reitingusüsteemi või pankade kasutatava kahjumäärasid kajastava reitingusüsteemi kaudu;
- 2.22. **tagatis** on laenukohustuse täitmist kindlustav vara, sh kinnisasi, käendus, registerpant jms;
- 2.23. **maksejõuetus** on pankrotiseaduse¹¹ kohaselt olukord, kus isik ei suuda rahuldada võlausaldaja nõudeid ja see suutmatuse ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine. Juriidilise isiku puhul on maksejõuetus ilmne ka siis, kui isiku vara ei kata tema kohustusi ning selline seisund ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine.

3. Laenu suurus ja eritingimused

- 3.1. Korra alusel antava laenu maksimaalne suurus laenu taotleja kohta on 5 000 000 eurot.
- 3.2. Sihtasutuse poolt kehtestatud laenu meetmetes võib kitsendada laenu tingimusi, sh vähendada laenu maksimaalset suurust. Sellisel juhul kohaldatakse laenu andmisele laenumeesmets toodud tingimusi.
- 3.3. Konkreetse laenu maksimaalne suurus võib väheneda sihtasutuse maksimaalse riski arvestamise põhimõttest tulenevalt.

4. Riigiabi ja vähese tähtsusega abi

- 4.1. Sihtasutus võib laenuga anda nii vähese tähtsusega abi kui ka riigiabi.
- 4.1.1. Vähese tähtsusega abi antakse:
- 4.1.1.1. Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, 18. detsember 2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes¹² (nn *üldine vähese tähtsusega abi määrus*) tähenduses, mida kohandatakse määrusega (EL) nr 2020/972¹³;
- 4.1.1.2. Komisjoni määruse (EL) nr 1408/2013, 18. detsember 2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris¹⁴, mida kohandatakse komisjoni määrusega (EL) 2019/316¹⁵, (nn *põllumajanduslik vähese tähtsusega abi määrus*) tähenduses;
- 4.1.1.3. Komisjoni määruse (EL) nr 717/2014, 27. juuni 2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi

¹⁰ Leitav veebilehel http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html

¹¹ RT I, 04.01.2021, 48

¹² ELT L 352, 24.12.2013

¹³ Komisjoni määrus (EL) 2020/972, 2. juuli 2020, millega muudetakse määrust (EL) 1407/2013 seoses selle kohaldamisaja pikendamise ja määrust (EL) nr 651/2014 seoses selle kohaldamisaja pikendamise ja asjakohaste kohandustega (ELT L 215/3, 7.7.2020).

¹⁴ ELT L 352, 24.12.2013

¹⁵ Komisjoni määrus (EL) 2019/316, 21. veebruar 2019, millega muudetakse määrust (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (L 51 I, 22.2.2019., lk 1 – 6).

suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris¹⁶ (nn *kalanduse vähese tähtsusega abi määrus*) tähenduses, mida kohandatakse komisjoni määrusega (EL) 2020/2008¹⁷.

4.1.1.4. Vähese tähtsusega abi andmisel lähtutakse korra punktides 4.1.1.1 – 4.1.1.3 nimetatud määruste artikkel 4 lõike 3 punktist c.

4.1.2. Riigiabi antakse:

4.1.2.1. Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014, 17. juuni 2014, ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks, mida muudetakse komisjoni määrusega (EL) 2017/1084¹⁸, artikli 14 „Investeeringuteks ettenähtud regionaalabi“ tähenduses, mida kohandatakse määrusega (EL) nr 2020/972¹⁹;

4.1.2.2. Komisjoni määruse (EL) nr 702/2014, 25. juuni 2014, Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks²⁰ (nn *põllumajanduslik grupierandi määrus*) artiklite 14 ja 17 tähenduses, mida kohandatakse komisjoni määrusega (EL) 2020/2008²¹;

4.1.2.3. Komisjoni määrus (EL) nr 1388/2014, 16. detsember 2014, millega tunnistatakse teatavat liiki abi kalandus- ja vesiviljelustoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega tegelevatele ettevõtjatele Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks²² (nn *kalanduse grupierandi määrus*) artiklite 13, 17, 19, 26–31, 34–37, 39, 41 ja 42 tähenduses, mida kohandatakse komisjoni määrusega (EL) 2020/2008²³.

5. Abielemendiga laen

5.1. Laen ei sisalda abielementi juhul, kui sihtasutus rakendab laenule asjakohaseid viitemäärasid ja nende määramise metoodikat nagu on kirjeldatud Euroopa Komisjoni teatises viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta²⁴ (edaspidi ka *teatis*).

5.1.1. Krediidi- ja finantseerimisasutustele edasilaenamiseks antavate laenude minimaalne intressimäär on otsuse hetkel kehtiv Eesti Panga poolt fikseeritud võlasuhete intressimäär, millele liidetakse vähemalt 0,5%. Eesti Panga võlasuhete intressimäär tuleneb Euroopa Keskpanga põhirefinantseerimisoperatsioonide intressimäärast, mida fikseeritakse enne iga

¹⁶ ELT L 190, 28.06.2014

¹⁷ Komisjoni määrus (EL) 2020/2008, 8. detsember 2020, millega muudetakse määrusi (EL) nr 702/2014, (EL) nr 717/2014 ja (EL) nr 1388/2014 seoses nende kohaldamisajaga ja tehakse muid asjakohaseid kohandusi (ELT L 414/15, 9.12.2020).

¹⁸ Komisjoni määrus (EL) 2017/1084, 14. juuni 2017, millega muudetakse määrust (EL) nr 651/2014 sadama- ja lennujaamataristule antava abi, kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks antavast abist teavitamise künnise, spordi- ja mitmeotstarbelise vaba aja veetmise taristule antava abi ja äärepoolseimaid piirkondi käsitlevate regionaalse tegevusabi kavade osas ning millega muudetakse määrust (EL) nr 702/2014 abikõlblike kulude arvutamise osas (L 156, 20.06.2017., lk 1-18).

¹⁹ Komisjoni määrus (EL) 2020/972, 2. juuli 2020, millega muudetakse määrust (EL) 1407/2013 seoses selle kohaldamisaja pikendamisega ning määrust (EL) nr 651/2014 seoses selle kohaldamisaja pikendamisega ja asjakohaste kohandustega (ELT L 215/3, 7.7.2020).

²⁰ ELT L 193, 01.07.2014

²¹ Komisjoni määrus (EL) 2020/2008, 8. detsember 2020, millega muudetakse määrusi (EL) nr 702/2014, (EL) nr 717/2014 ja (EL) nr 1388/2014 seoses nende kohaldamisajaga ja tehakse muid asjakohaseid kohandusi (ELT L 414/15, 9.12.2020).

²² ELT L 369, 24.12.2014

²³ Komisjoni määrus (EL) 2020/2008, 8. detsember 2020, millega muudetakse määrusi (EL) nr 702/2014, (EL) nr 717/2014 ja (EL) nr 1388/2014 seoses nende kohaldamisajaga ja tehakse muid asjakohaseid kohandusi (ELT L 414/15, 9.12.2020).

²⁴ ELT C 14/9, 19.01.2008

aasta 1. jaanuarit ja 1. juulit (võlaõigusseadus²⁵ § 94 lõige 1). Ettevõtjale võib krediidi- või finantseerimisasutus lisada kuni 5% riskimarginaali.

5.2. Finantsvahenduslaenuga ei kaasne abi ELTL artikkel 107 lg 1 tähenduses ega vähese tähtsusega abi.

5.3. Laen sisaldab abielementi juhul, kui laenule määratud intress on väiksem kui teatistes kirjeldatud metoodika alusel leitav minimaalne intress laenule. Teatise alusel leitav minimaalne intress koosneb baasmäära ja marginaalist. Baasmäär on avaldatud Euroopa Komisjoni kodulehel. Marginaal leitakse tuginedes asjaomase laenutaotleja krediidireitingule ja pakutavatele tagatistele.

5.4. Kui laenusaajal ei ole bilansile tuginevat reitinguagentuuri, riikliku reitingusüsteemi või pankade kasutatava kahjumäärasid kajastava reitingusüsteemi kaudu antud krediidireitingut, siis suurendatakse baasmäära sõltuvalt tagatistest vähemalt 400 baaspunkti võrra ning marginaal ei tohi olla madalam emaettevõtja suhtes kohaldatavast.

5.5. Tagatiste taset mõõdetakse maksejõuetusest tingitud kahju määrana, milleks on oodatav kahju võlgniku laenuriski protsendina, arvestades tagatistest ja pankrotivarast saadavaid summasid. Maksejõuetusest tingitud kahju määr on pöördvõrdeline tagatiste väärtusega. Teatistes on eeldatud, et suurte tagatiste korral on maksejõuetusest tingitud kahju määr väiksem kui 30% või sellega võrdne, tavaliste tagatiste korral jääb maksejõuetusest tingitud kahju määr vahemikku 31% kuni 59% ning väikeste tagatiste korral on maksejõuetusest tingitud kahju määr suurem kui 60% või sellega võrdne.

5.6. Abina käsitletakse teatistes kirjeldatud metoodika alusel leitud minimaalse intressi ja laenule määratud intressi vahet.

5.7. Abi osakaal abikõlblikest kuludest ei tohi ületada korra punktis 6.2 sätestatud osakaale vastava abi kohta.

6. Abi määrad ja osakaalud abikõlblikest kuludest

6.1. Vähese tähtsusega abi piirmäär

6.1.1. VTA üldine piirmäär ühele ettevõtjale on 200 000 eurot kolme järjestikuse majandusaasta jooksul, ühele maanteedtranspordi valdkonnas tegutsevale rendi või tasu eest kaupu vedavale ettevõtjale 100 000 eurot kolme järjestikuse majandusaasta jooksul.

6.1.2. VTA piirmäär ühele põllumajandustoodete esmatootmisega tegelevale ettevõtjale on 25 000 eurot kolme järjestikuse majandusaasta jooksul.

6.1.3. VTA piirmäär ühele kalandus- ja vesiviljelussektori ettevõtjale on 30 000 eurot kolme järjestikuse majandusaasta jooksul.

6.1.4. Vähese tähtsusega abi andmisel võetakse arvesse asjakohaste vähese tähtsusega abi määruste artiklis 5 sätestatud vähese tähtsusega abi kumuleerimisreegleid.

6.2. Riigiabi osakaal abikõlblikest kuludest

6.2.1. Põllumajandusliku esmatootmisega, põllumajandustoodete töötlemise ja turustamisega tegelevatele ettevõtjatele või neid esindavatele mittetulundusühingutele riigiabi andes ei tohi riigiabi osakaal ületada põllumajandusliku grupierandi määrukses erinevatele abiliikidele sätestatud abi osatähtsusi.

6.2.1.1. Põllumajandusliku esmatootmisega seotud põllumajanduslikele majapidamistele materiaalsesse ja mittemateriaalsesse varasse tehtavate investeeringute puhul on abi osakaal 50% abikõlblikest kuludest.

6.2.1.1.1. Korra punktis 6.2.1.1 viidatud osakaalu on lubatud suurendada 20% võrra

²⁵ RT I, 31.12.2017, 8

seoses järgmisega:

- a) noored põllumajandustootjad või põllumajandustootjad, kes on tegevust alustanud viie aasta jooksul enne abi taotlemist;
- b) ühisinvesteeringud, näiteks põllumajandustootjate rühma kasutatavad laorajatised või põllumajandustoodete turustamiseks ettevalmistamise rajatised, ja integreeritud projektid, mis hõlmavad mitut Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruses (EL) nr 1305/2013, 17. detsember 2013, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005²⁶, sätestatud meetet, sealhulgas tootjaorganisatsioonide ühinemisega seotud meetmed;
- c) investeeringud looduslikust või muust konkreetsest eripärast tingitud piirangutega aladel;
- d) Euroopa innovatsioonipartnerluse (EIP) raames toetatud tegevused, näiteks investeering uue talli rajamiseks, mis võimaldab katsetada põllumajandustootjatest, teadlastest ja loomade heaoluga tegelevatest vabaühendustest koosnevas töörühmas välja töötatud uusi loomapidamisvõtteid;
- e) investeeringud looduskeskkonna, hügieenitingimuste või loomade heaolu parandamiseks, kui investeeringu tagajärjel saavutatakse kehtivates ELi normatiivides sätestatud paremaid tulemusi ning tingimusel, et suuremat määra kohaldatakse ainult sellise lisakulu suhtes, mis on vajalik kehtivates liidu standardites sätestatud tasemest paremate tulemuste saavutamiseks ning mille tulemusel tootmisvõimsus ei suurene.

6.2.1.1.2. Korra punktis 7.2.1.1 alapunktis d osutatud vähetootlike investeeringute ja korra punktis 7.2.1.1 alapunktis e osutatud tootmispotentsiaali taastamiseks tehtavate investeeringute puhul ei tohi abi osakaal ületada 100%.

6.2.1.1.3. Korra punktis 7.2.1.1 alapunktis e nimetatud ennetusmeetmetega seotud investeeringute puhul ei tohi maksimaalne abi osakaal ületada 80%.

6.2.1.2. Põllumajandustoodete töötlemise ja turustamisega seotud investeeringuteks ettenähtud abi puhul on abi osakaal 50% abikõlblikest kuludest.

6.2.1.2.1. Korra punktis 6.2.1.2 viidatud abi osakaalu t võib suurendada 20% tegevuse puhul, mis on seotud:

- a) tootjaorganisatsioonide ühinemisega või
- b) mida toetatakse EIP raames.

6.2.2. Kalandus- ja vesiviljelustoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega tegelevatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele või neid esindavatele mittetulundusühingutele riigiabi andes ei tohi riigiabi osakaal ületada kalanduse grupierandi määruses ja Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruses (EL) nr 508/2014, 15. mai 2014, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006 ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011²⁷, ning selle alusel vastuvõetud rakendusaktis erinevatele abiliikidele sätestatud abi osatähtsusi.

6.2.3. Mittepõllumajandustoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega või teiste maamajandusega tegelevatele ettevõtjatele või neid esindavatele mittetulundusühingutele riigiabi andes ei tohi riigiabi osakaal ületada Eesti regionaalabi kaardiga²⁸ kehtestatud

²⁶ ELT L 347, 20.12.2013

²⁷ ELT L 149, 20.05.2014

²⁸ ELT C 280/1, 22.08.2014; ELT C 224, 8.7.2020

osakaale, milleks on keskmise suurusega ettevõtjatele 35% investeeringu maksumusest ning väikeettevõtjatele 45% investeeringu maksumusest.

6.2.4. Riigiabi andmisel võetakse arvesse asjakohases grupierandi määruuses sätestatud abi kumuleerimisreegleid.

7. Abi saamiseks esitatavad nõuded ja abikõlblikud kulud

7.1. Kui sihtasutus annab koos laenuga vähese tähtsusega abi korra punktides 4.1.1.1–4.1.1.3 viidatud määruste tähenduses, tuleb järgida asjaomastes ELi määrustes kirjeldatud põhimõtteid määruse kohaldamisele.

7.2. Kui sihtasutus annab koos laenuga riigiabi korra punktides 4.1.2.1–4.1.2.3 viidatud määruste tähenduses, tuleb järgida asjaomastes ELi määrustes kirjeldatud põhimõtteid kulude abikõlblikkusele.

7.2.1. Põllumajandusliku esmatootmisega, põllumajandustoodete töötlemise ja turustamisega tegelevate ettevõtjate või neid esindavate mittetulundusühingute investeeringud.

7.2.1.1. Investeeringud põllumajandusliku esmatootmisega tegelevate põllumajanduslike majapidamiste materiaalsesse ja mittemateriaalsesse varasse on abikõlblikud, kui investeering täidab vähemalt ühte järgmistest eesmärkidest:

- a) põllumajandusliku majapidamise üldise tulemuslikkuse ja jätkusuutlikkuse parandamine, eelkõige tootmiskulude vähendamise või tootmise täiustamise ja ümberpaigutamise abil;
- b) loodusesekkkonna, hügieenitingimuste või loomade heaolu parandamine, kui investeeringu tagajärjel saavutatakse kehtivates ELi normatiivides sätestatust paremaid tulemusi;
- c) põllumajanduse arendamise, kohandamise ja ajakohastamisega seotud taristu loomine ja parandamine, sealhulgas põllumaale juurdepääs, maakorraldus ja -parandus, energia- ja veevarustus ning energia ja vee säästmine;
- d) põllumajanduslike keskkonna- ja kliimaeesmärkide, sealhulgas liikide ja elupaikade elurikkuse kaitsestaatus saavutamine, ning Natura 2000 ala või riiklikus või piirkondlikus maaelu arendamise programmis kindlaksmääratud muude kõrge loodusliku väärtusega süsteemide üldkasutusväärtuse suurendamine tingimusel, et investeeringud on vähetootlikud;
- e) loodusõnnetuste, loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste, loomahaiguste ja taimekahjurite tõttu kahjustunud tootmispotentsiaali taastamine ning nimetatud sündmustest tingitud kahju ennetamine.

7.2.1.2. Laenuna antava riigiabi abikõlblikud kulud põllumajandusliku esmatootmisega, põllumajandustoodete töötlemise ja turustamisega tegelevatele ettevõtjatele või neid esindavatele mittetulundusühingutele on:

7.2.1.2.1. kinnisvara ehitamine, omandamine, sh liisimine, või parandamine, kuid maa abikõlblikkus on piiratud määraga, mis ei ületa 10% kõigist asjaomase tegevuse abikõlblikest kuludest;

7.2.1.2.2. masinate ja seadmete ostmine või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;

7.2.1.2.3. korra punktides 7.2.1.2.1 ja 7.2.1.2.2 osutatud kulutustega seotud üldkulud,

nagu arhitekti-, inseneri- ja konsultatsioonitasud, keskkonnavalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud kulud, sh teostatavusuuringute kulud, teostatavusuuringud jäävad abikõlblikeks kulutusteks isegi siis, kui nende tulemuste põhjal punktide 7.2.1.2.1 ja 7.2.1.2.2 kohaseid kulutusi ei teki;

7.2.1.2.4. arvutitarkvara omandamine või arendamine ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine;

7.2.1.2.5. korra punktis 7.2.1.1 alapunktis d nimetatud eesmärkide saavutamiseks tehtavate põllumajandustoodete esmatootmisega seotud vähetootlike investeeringute kulud;

7.2.1.2.6. põllumajandustoodete esmatootmisega seotud niisutuse puhul üksnes kulud seoses investeeringutega, mis vastavad põllumajandusliku grupierandi määruse artikkel 14 lõike 6 punktis f nimetatud tingimustele;

7.2.1.2.7. loodusõnnetuste, loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste, loomahaiguste või taimekahjurite tõttu kahjustunud põllumajandusliku tootmispotentsiaali taastamiseks tehtavate investeeringute korral võivad abikõlblikud kulud hõlmata kulusid, mida tehakse põllumajandusliku tootmispotentsiaali taastamiseks enne nende nähtuste esinemist valitsenud tasemeni, va põllumajandustoodete töötlemise ja turustamisega seotud investeeringute puhul;

7.2.1.2.8. loodusõnnetustest, loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, loomahaigustest või taimekahjuritest põhjustatud kahju ennetamiseks tehtavate investeeringute korral võivad abikõlblikud kulud hõlmata spetsiifiliste ennetusmeetmete kulusid, v.a põllumajandustoodete töötlemise ja turustamisega seotud investeeringute puhul.

7.2.1.3. Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:

7.2.1.3.1. käibekapital;

7.2.1.3.2. liisingulepingutega seotud kulud, välja arvatud korra punktides 7.2.1.2.1 ja 7.2.1.2.2 loetletud kulud, nt liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustustasud;

7.2.1.3.3. põllumajandustoodete esmatootmisega seotud tootmisõiguste, toetusõiguste ja üheaastaste taimede soetamise kulud;

7.2.1.3.4. põllumajandustoodete esmatootmisega seotud üheaastaste taimede istutamise kulud;

7.2.1.3.5. põllumajandustoodete esmatootmisega seotud drenaažitööde kulud;

7.2.1.3.6. ELi normatiivide täitmiseks tehtavate investeeringute kulud, v.a noortele põllumajandustootjatele antud abi 24 kuu jooksul alates tegevuse alustamisest;

7.2.1.3.7. põllumajandustoodete esmatootmisega seotud loomade ostmise kulud, v.a investeeringuteks ettenähtud abi vastavalt korra punkti 7.2.1.1 alapunktile e) ;

7.2.1.3.8. toidukultuuripõhiste biokütuste tootmisega seotud investeeringute kulud, v.a põllumajandusliku esmatootmise puhul, millisel juhul võib investeering olla seotud põllumajanduslikus majapidamises biokütuste või taastuenergia tootmisega, kui selline toodangumaht ei ületa asjaomase põllumajandusliku majapidamise aasta keskmist kütuse- või energiatarbimist (vastavalt põllumajandusliku grupierandi määruse artikkel 14 lõike 4 punktile 4);

7.2.1.3.9. käibemaks, v.a juhul, kui see ei ole riigi käibemaksuõiguse alusel tagasi nõutav.

7.2.2. Kalandus- ja vesiviljelustoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega tegelevate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate või neid esindavate mittetulundusühingute investeeringud tuleb teha korra punktis 4.1.2.3 viidatud määruses sätestatud tingimuste kohaselt.

7.2.2.1. Kalanduse grupierandi määruse alusel riigiabi andmisel peab ajavahemiku

jooksul, mil abi antakse, abisaaja vastama ühise kalanduspoliitika eeskirjadele, ja juhul, kui kõnesoleva ajavahemiku jooksul leitakse, et abisaaja ei vasta ühise kalanduspoliitika eeskirjadele, tuleb abi tagasi maksta võrdeliselt rikkumise raskusastmega.

7.2.3. Mittepõllumajandustoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega või teiste maamajandusega tegelevatele ettevõtjatele või neid esindavatele mittetulundusühingute investeeringud

7.2.3.1. Abikõlblikud kulud:

- a) materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse tehtavate investeeringute kulud vastavalt üldise grupierandi määruse artikkel 14 lõikele 7 ja 8;
- b) alginvesteeringuga loodud töökohtadest tulenevad prognoositud palgakulud, mis arvutatakse välja kaheks aastaks, arvestades üldise grupierandi määruse artikkel 14 lõike 9 tingimusi, või
- c) punktide a ja b kombinatsioon, mille suurus ei ületa punkti a või b summat, olenevalt sellest, kumb on suurem.

7.2.3.2. Investeeringut peab pärast investeeringu tegemist säilitama abi saanud piirkonnas vähemalt kolm aastat. See ei takista selle perioodi jooksul masinate või seadmete väljavahetamist, kui need on vananenud või purunenud, tingimusel, et majandustegevust jätkatakse asjaomases piirkonnas eelnimetatud miinimumperioodi jooksul.

7.2.3.3. Maa ja hoonete rentimise puhul peab rendileping kestma vähemalt kolm aastat pärast investeerimisprojekti lõpule viimise eeldatud kuupäeva.

7.2.3.4. Seadmete või masinate rentimise korral peab rentimine toimuma kapitalirendi vormis ning rendileping peab sisaldama abisaaja kohustust osta vara lepingu lõppedes välja.

7.2.3.5. Olemasoleva ettevõtte tegevuse mitmekesistamiseks antud abi puhul peavad abikõlblikud kulud ületama vähemalt 200% võrra uuesti kasutatava vara arvestuslikku väärtust, mis on registreeritud tööde algusele eelneval majandusaastal.

7.2.3.6. Immateriaalset vara võib arvutada abikõlblike investeeringukuludena, kui vara kasutatakse üksnes abi saavas ettevõttes, vara on amortiseeritav, vara ostetakse turutingimustel ostjaga mitteseotud kolmandatelt isikutelt ning vara arvatakse abi saava ettevõtja varade hulka ja see peab jääma vähemalt kolmeks aastaks seotuks projektiga, mille jaoks abi antakse.

7.2.3.7. Regionaalabi saab anda ainult laenu taotlejale, kes kinnitab, et kahe aasta jooksul enne abitaotluse esitamist ei ole toimunud ümberpaigutamist ettevõttesse, kuhu tehakse taotletud abi alusel algne investeering, ning kes võtab kohustuse, et ümberpaigutamist ei toimu kahe aasta jooksul pärast seda, kui taotletud abi alusel on algne investeering tehtud.

7.3. Grupierandi määruste alusel on välistatud abi määramine nendele laenu taotlejatele, kellele Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega Eesti poolt antud abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasimaksmiseks.

7.4. Grupierandi määruseid kohaldatakse ainult abi suhtes, millel on ergutav mõju. Abil loetakse olevat ergutav mõju, kui abisaaja on sihtasutusele esitanud kirjaliku abitaotluse enne projekti või tegevusega seotud töö alustamist.

8. Laenu taotlemine ja nõuded taotlusele

8.1. Sihtasutus võtab laenu taotlusi vastu aastaringselt või laenudeks ettenähtud vahendite lõppemiseni.

8.2. Laenu taotlemiseks tuleb esitada sihtasutusele vormikohane taotlus. Taotlusvormi kõik väljad tuleb täita, kui ei ole märgitud teisiti. Sihtasutus teeb taotlusvormid kättesaadavaks oma veebilehel.

8.3. Vastavalt sihtasutuse kodulehel avaldatud konkreetse laenutoote tingimustele lisatakse taotlusele erinevad lisadokumendid.

8.4. Laenu taotlus tuleb esitada sihtasutusele kirjalikus vormis kas omakäeliselt või elektrooniliselt digitaalallkirjaga allkirjastatult. Taotluse peab allkirjastama laenutaotleja seaduslik või volitatud esindaja.

8.5. Taotluse esitamine toimub paberkujul või e-keskkonna kaudu.

9. Laenu saamiseks esitatavad nõuded

9.1. Laenu võib taotleda Eesti Vabariigi õigusaktide alusel registreeritud väikese ja keskmise suurusega ettevõtja, mittetulundusühing, sihtasutus või Maaelu Edendamise Sihtasutusega vastava koostöölepingu sõlminud laenu finantseerija, kui laenutaotleja või finantsvahenduslaenuga finantseeritava isiku:

9.1.1. omakapital vastab õigusaktides ettenähtud nõuetele;

9.1.2. omanike hulgas ei ole tulumaksuseaduse tähenduses madala maksumääraga piirkonnas registreeritud ettevõtjaid;

9.1.3. krediitdivõime on küllaldane laenukohustuse täitmiseks;

9.1.4. ei ole raskustes olev ettevõtja raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi suuniste²⁹ p 20 tähenduses.

9.2. Sihtasutuse nõukogu otsustega võib laenu taotlemiseks kehtestada territoriaalsel, tegevusvaldkondlikul või muul printsiibil põhinevaid piiranguid, millest sihtasutus teavitab oma veebilehel.

10. Laenu taotluse menetlemine, otsustamine ja väljastamine

10.1. Sihtasutus registreerib taotluse, analüüsib seda ja otsustab laenu andmise vastavalt laenutoodete tingimustele ja sihtasutuse sisemisele asjaajamise korrale.

10.2. Sihtasutus võib laenutaotluse menetlemise käigus nõuda laenutaotlejalt selgitusi ja lisainformatsiooni taotluses esitatud andmete kohta või taotluse täiendamist või muutmist, kui ta leiab, et laenutaotlus ei ole piisavalt selge, näidates ühtlasi, millised asjaolud vajavad täiendavat selgitamist, täiendamist või lisainformatsiooni.

10.3. Laenutaotluse üle otsustamine toimub sõltuvalt laenutaotluse sisust kuni 35 tööpäeva jooksul vormikohase laenutaotluse ja kõikide nõutavate lisadokumentide laekumisest alates.

10.4. Positiivse otsuse korral hindab sihtasutus, kas otsusekohase laenulepingu sõlmimisel kaasneb abi Euroopa Liidu õigusaktide tähenduses. Kui abi ei kaasne, siis sõlmib sihtasutus laenutaotlejaga laenulepingu.

10.5. Juhul, kui laenulepingu sõlmimisel kaasneb abi, juhinevad pooled käesoleva korra punktidest 4-7 ja 11-12.

10.6. Krediidi- või finantseerimisasutuste vahendusel laenamise korraldus on reguleeritud nendega sõlmitud koostöölepingutes.

10.7. Laen väljastatakse laenutaotluses märgitud arveldusarvele vastavalt laenulepingus kokkulepitud tähtajaks ja tingimustel.

²⁹ Komisjoni teatis. Suunised raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta. ELT C 249, 31.07.2014.

11. Abi taotlemine

11.1. Kui vastavalt käesoleva korra punktile 10 kaasneb laenulepingu sõlmimisega abi, siis esitab sihtasutus laenutaotlejale abina antava laenu pakkumise.

11.2. Kui laenutaotleja on sihtasutuse pakkumisega nõus, siis esitab ta kirjaliku nõusoleku pakkumisele ning sihtasutus hakkab menetlema laenutaotlust abitaotlusena.

12. Abi määramise tähtajad ja kord

12.1. Abi taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse teeb sihtasutuse juhatus.

12.2. Abi andmise alused, sh abi taotluse rahuldamata jätmise alused ja kord on sätestatud halduslepingus.

12.3. Abitaotluse menetlemise tähtaeg on kuni 35 tööpäeva laenutaotleja poolt sihtasutusele edastatud laenupakkumise kirjaliku nõusoleku saamisest arvates.

12.4. Kui sihtasutus annab laenuga vähese tähtsusega abi või riigiabi, siis informeerib sihtasutus laenutaotlejat, et talle on antud vähese tähtsusega abi või riigiabi, viidates asjakohastele Euroopa Liidu õigusaktidele.

13. Laenu kasutamise kontroll

13.1. Sihtasutusel on õigus kontrollida laenu sihipärast kasutamist vastavalt laenulepingu tingimustele.

13.2. Laenu andmisel krediidi- või finantseerimisasutuse vahendusel kontrollib laenu kasutamist krediidiasutus ja laenu sihtotstarvet sihtasutus.

14. Laenulepingu erakorraline ülesütlemine

14.1. Sihtasutusel on õigus laenuleping erakorraliselt üles öelda ja nõuda laenu kohest tagastamist, kui laenusaaaja:

14.1.1. ei kasutata laenu sihipäraselt või ei ole nõuetekohaselt lepingut täitnud;

14.1.2. on esitanud väärinformatsiooni;

14.1.3. ei võimalda sihtasutusel kontrollida laenu sihipärast kasutamist.

15. Abi tagasinõudmine

15.1. Laenuna antud põllumajanduslik või kalamajanduslik vähese tähtsusega abi ja riigiabi tagasinõudmine toimub maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse §-s 43 või kalandusturu korraldamise seaduse §-s 53 sätestatud alustel.

16. Riigiabi läbipaistvusnõude täitmine

16.1. Sihtasutus täidab laenuna antud põllumajandusliku või kalamajandusliku riigiabi läbipaistvusnõudeid maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse § 45¹ lõikes 1 ja kalandusturu korraldamise seaduse § 47² lõikes 1 sätestatud korras.

17. Korra jõustumine

17.1 Käesolev kord jõustub selle kinnitamisel sihtasutuse nõukogu poolt.